Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.1.38/02.0025
Název projektu: Modernizace výuky na ZŠ Slušovice, Fryšták, Kašava a Velehrad
Tento projekt je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.

PRŮMYSL

Z_050_Česká republika_Průmysl

Autor: Mgr. Jitka Kořístková

Škola: Základní škola a Mateřská škola Kašava, okres Zlín, příspěvková organizace

Anotace:

- Digitální učební materiál je určen k seznámení žáků k tématu PRŮMYSL
- Materiál rozvíjí nově získané vědomosti a dovednosti
- Je určen pro předmět zeměpis a ročník 8.
- Tento materiál vznikl jako doplňující materiál k učebnici: MILAN HOLEČEK A KOL. *Česká republika pro 8. a 9. ročník základní školy*. Praha: Fortuna, 2005. ISBN 80-7168--930-0

PRŮMYSL ČESKÉ REPUBLIKY

- průmysl byl od 2. pol. 19. stol. nejvýznamnější složkou našeho národního hospodářství
- po 2. světové válce bylo nejdůležitějším odvětvím HUTNICTVÍ /metalurgie/, výrobní odvětví zabývající se získáváním a zpracováním kovů a STROJÍRENSTVÍ
- **od roku 1990** se snížil podíl výrobních činností ve prospěch sektoru služeb, klesá význam těžkého průmyslu a rozvíjí se **průmyslová odvětví méně náročná na suroviny**
- největší podíl na domácí výrobě má dodnes **strojírenský průmysl** /automobilový/
- významný růst má dnes výroba **elektrických** a **optických** přístrojů a **elektroniky**

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Těžba nerostných surovin

- v ČR má dlouhou tradici, zásoby některých z nich /např. rud/ jsou již vyčerpány
- 82% z celkové těžby připadá na energetické suroviny, zejména **hnědé** a **černé uhlí**
- poměrně bohaté jsou zásoby nerudných surovin
- nerudné suroviny jsou **kaolin** a **sklářské písky**, které v minulosti umožnily v ČR rozvíjet tradiční zpracovatelské průmyslové obory: **SKLÁŘSTVÍ**
  PRŮMYSL PORCELÁNU
  KERAMICKÁ VÝROBA
- dalšími nerudnými surovinami těženými na území ČR, které zabezpečují **stavebnictví** jsou: **ŠTĚRKOPÍSKY**
  VÁPENEC
  ŽULA

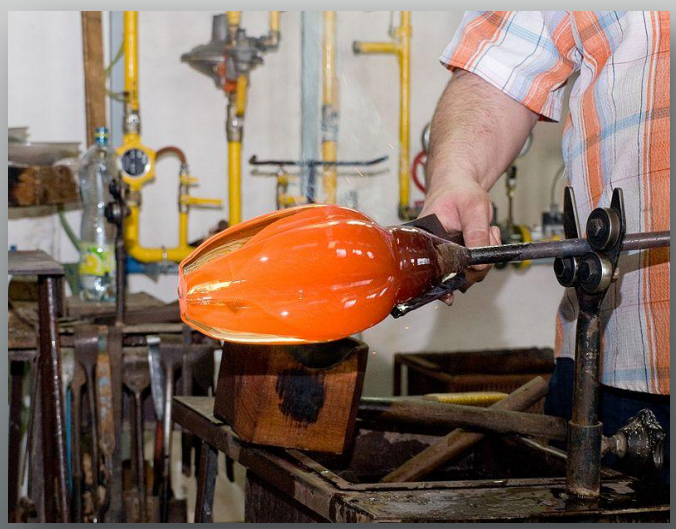

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Mapa průmyslu a těžby nerostných surovin

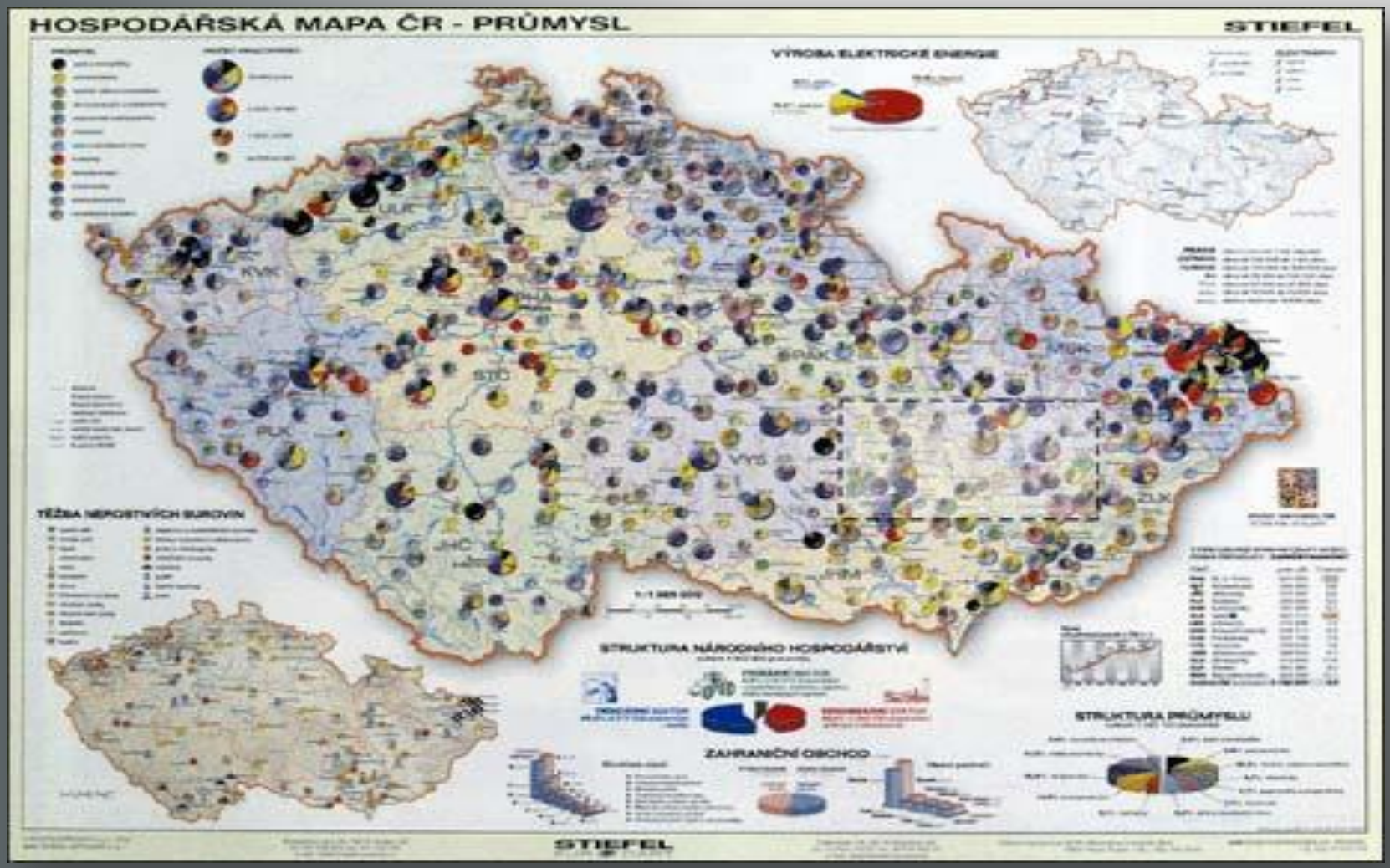

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výroba elektrické energie

- oporou českého průmyslu jsou stabilní energetické sítě
- ČR jako jedna z mála evropských zemí vyváží **elektrickou energii** do zahraničí
- 2/3 elektrické energie se vyrábí v elektrických elektrárnách: **Prunéřov**, **Tušimice**, **Mělník**, **Chvaletice**, **Dětmarovice**
- cca 1/3 připadá na jaderné elektrárny **Temelín** a **Dukovany**
- zbývající energii zajišťují elektrárny využívající obnovitelné zdroje: **vodní**, **větrné**, **solární**, elektrárny spalující **biomasu**
- většina vodních elektráren leží na řece Vltavě, tvoří tzv. **Vltavskou kaskádu**
- větrné elektrárny nalezneme zejména v **Krušných horách** a na **severní Moravě**

Tepelná elektrárna Chvaletice

Přehradní nádrž Orlík

Větrná elektrárna

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zpracovatelský průmysl

- pro naše národní hospodářství má velký význam - představuje 90% průmyslové výroby
- dělíme ho do 6 průmyslových odvětví: **hutnictví**, **strojírenství**, **chemický** průmysl, **lehký** průmysl /textilní, oděvní, kožedělný/, **potravinářský** průmysl a **ostatní spotřební** průmysl

1. HUTNICTVÍ

- hutnictví **železa** a **neželezných kovů** zažívalo rozmach v 50. letech 20. století
- hutní výroba v ČR patří k největším spotřebitelům **elektrické energie**
- hutě se nacházejí v blízkosti zdrojů – surovinou je **černé uhlí** a **železná ruda**
- podniky jsou soustředěny v Moravskoslezském kraji, jejich produktem jsou **hutní polotovary** /surové železo, ocel/
- Podniky: **Arcelor Mittal** v Ostravě, **Vítkovické** a **Třinecké železárny**

Černé uhlí

Železná ruda

esf evropský sociální fond v ČR EVROPSKÁ UNIE MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. STROJÍRENSTVÍ

- strojírenství je nejvýznamnější odvětví průmyslu
- rozlišujeme 3 odvětví strojírenství: **těžké**, **lehké**, **elektrotechnické**

a) těžké

- zaměřuje se na výrobu strojů velké hmotnosti /těžební , důlní technika/ a reaktory do jaderných elektráren
- podniky – **Žďas** /Žďár nad Sázavou/, **Unex /**Uničov/, **ČKD Praha**, **Škoda holding** /Plzeň/

b) lehké

- zaměřuje se na autoprůmysl a navazující obory
- výrobci osobních aut: **Škoda Auto** /Mladá Boleslav/, **TCPA Kolín**, **Hyundai** /Nošovice/
- výrobci autopříslušenství: **Visteon-Autopal** /Nový Jičín/, **Bosch, Diesel** /Jihlava/
- výroba nákladních vozů: **Avia** /Praha/, **Tatra** /Kopřivnice/
- výroba autobusů: **Iveco** /Vysoké Mýto/, **Ekobus** /Česká Lípa/
- výroba traktorů: **Zetor** /Brno/
- výroba malých letadel: **Aero Vodochody**, **Let Kunovice**

c) Elektrotechnický

- výroba domácích spotřebičů: **ETA** /Hlinsko/
- výroba výpočetní techniky: **ASUS** /Ostrava/
- výroba elektrotechniky: **Panasonic** /Plzeň/

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. CHEMICKÝ PRŮMYSL

- chemický průmysl v ČR je na vysoké úrovni
- nejvýznamnější odvětví je **petrochemie** – zpracování ropy
- z ropy se vyrábějí **pohonné látky** /nafta, benzin/, **oleje**, **syntetický kaučuk**, **hnojiva**, **barviva**
- největší rafinerie jsou v **Kralupech nad Vltavou**
- samostatné odvětví chemického průmyslu je **výroba umělých hnojiv**
- další odvětvím je **farmaceutický** průmysl:
  výroba léků: **Zentiva** /Praha/
  výroba chemických produktů: /nátěrové hmoty, čisticí prostředky, chemická vlákna/
  Chemopetrol /Litvínov/
- Součástí chemického průmyslu je i výroba z **gumové pryže**, zejména **výroba pneumatik** – **Barum Continental** /Otrokovice/

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4. TEXTILNÍ A ODĚVNÍ PRŮMYSL

- textilní, oděvní a kožedělný průmysl představují **nejstarší průmyslová odvětví**
- největší část dnešní **textilní** produkce jde na vývoz, zejména se jedná o podniky zaměřené na produkci **technických textilií** vyráběných pomocí **biotechnologií** a **nanotechnologií**
- výroba je soustředěna v **Jihomoravském kraji** /Brno, Znojmo/, **Královéhradeckém kraji** /Dvůr Králové nad Labem/, **Libereckém kraji** /Liberec/
- výroba **oděvů** je umístěna v **Praze** a **Prostějově** /OP Prostějov/, zejména výroba na zakázku

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. POTRAVINÁŘSKÝ PRŮMYSL

- potravinářské obory zajišťují výživu obyvatel, zaměřují se na zpracování zemědělských produktů
- nejvýznamnější jsou: **masný průmysl** – **Kostelecké uzeniny** /Kostelec u Jihlavy/
  mlékárenský průmysl – **Jihočeské mlékárny** nebo **Olma Olomouc**
  pekárenský průmysl
- ČR je proslulá produkcí minerálních vod: **Mattoni /**Karlovy Vary/
- světově známé je české pivo, které se vyrábí ze sladovnického ječmene: **Plzeňský Prazdroj**, **Staropramen** /Praha/, **Budějovický Budvar**
- **vinařské závody** jsou soustředěny na **jižní Moravě** /Znojmo, Velké Pavlovice, Mikulov/
- výroba destilátů: bylinný likér **Becherovka** /Karlovy Vary/
  ovocný destilát **slivovice** /Vizovice, Valašsko/
- zpracování kávy: **Tchibo** /Praha/
- zpracování čaje: **Jemča** /Jemnice/
- výroba cukrovinek: **Zora** Olomouc /vlastní ji švýcarská firma **Nestlé**/

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

6. OSTATNÍ SPOTŘEBNÍ PRŮMYSL

- zahrnuje odvětví: **dřevozpracující**, **papírenský**, **polygrafický** průmysl, výroba **skla**, **keramiky** a **porcelánu**
- v blízkosti těžby dřeva se rozvinul **dřevozpracující** průmysl, který zpracovává surové dřevo na použití ve **stavebnictví**, **nábytkářství**, ale i pro výrobu **hudebních nástrojů**
- **papírenský** průmysl je soustředěn v blízkosti vodního zdroje např. **Štětí** při řece Labi
- **polygrafický** průmysl nalezneme v **Praze** a **Kolíně**
- výroba **skla**, **keramiky** a **porcelánu** proslavila ČR po celém světě. Známá je např. výroba **užitkového skla** /Teplice/ a výroba **křišťálového skla** a **bižuterie** /Jablonec nad Nisou/
- výroba **porcelánu** je soustředěna v Karlových Varech
- v současnosti zažívají sklárny i porcelánky období úpadku

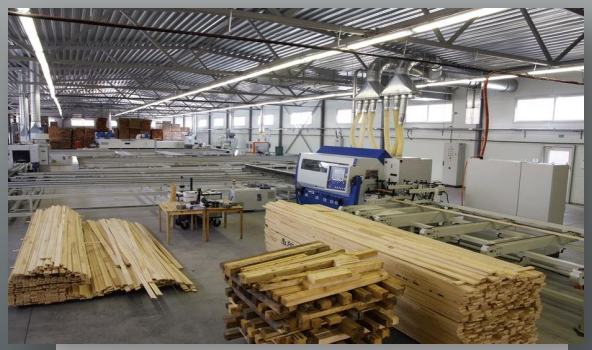

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroje:
• Soubor:New Škoda logo-2.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 1.7.2011]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:New_%C5%A0koda_logo-2.jpg
• Škodovka v Mladé Boleslavi. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 6.8.2011]. Dostupné z: http://www.google.cz/search?q=nov%C3%A9+automobily+obr%C3%
• Šéf Electro Worldu: Elektronika v ČR. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 4.9.2011]. Dostupné z: http://www.google.cz/search?q=nov%C3%A9+automobily+obr%C3%
• Hnědouhelná pánev. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 4.8.2009]. Dostupné z: http://www.google.cz/search?q=severo%C4%8Desk%C3%A1+hn%C4%9Bdouheln%C3%A1+p%C3%
• Soubor:Sklárna Nenačovice, 04.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 10.4.2010]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Skl%C3%A1rna_Nena%C4%8Dovice,_04.jpg
• Česká republika hospodářská. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 8.9.2008]. Dostupné z: http://www.mapy-stiefel.cz/detail.asp?polozka=47360
• Tepelná elektrárna Chvaletice. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 14.12.2008]. Dostupné z: http://www.google.cz/search?q=tepeln%C3%A1+elektr%C3%A1rna+chvaletice+obr%C3%
• Soubor:Turbiny wiatrowe ubt.jpeg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 25.9.2004]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Turbiny_wiatrowe_ubt.jpeg
• Hutnictví. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 7.11.2007]. Dostupné z: pro naše národní hospodářství má velký význam - představuje 90% průmyslové
výroby
• Soubor:Mineral Antracita GDFL001.JPG. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 4.10.2005]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Mineral_Antracita_GDFL001.JPG
• Soubor:HematitaEZ.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 19.2.2012]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:HematitaEZ.jpg
• Soubor:Zetor fortera.JPG. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 31.5.2008]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Zetor_fortera.JPG
• Česká rafinérská. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 4.8.2009]. Dostupné z: http://www.google.cz/search?q=rafinerie+kralupy+nad+vltavou+obr%C3%
• Výroba oděvů v Prostějově. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 15.5.2008]. Dostupné z: http://www.google.cz/search?q=v%C3%BDroba+od%C4%9Bv%C5%AF+obr%C3%
• Zakázková výroba. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 10.11.2011]. Dostupné z: http://www.google.cz/search?q=v%C3%BDroba+od%C4%9Bv%C5%AF+obr%C3%

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

• Pekařství. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 8.7.2012]. Dostupné z: Zakázková výroba. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 10.11.2011]. Dostupné z: http://www.google.cz/search?q=v%C3%BDroba+od%C4%9Bv%C5%AF+obr%C3%
• Soubor:Hopfendolde-mit-hopfengarten.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 12.1.2006]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hopfendolde-mit-hopfengarten.jpg
• Mlékárny Kunín. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 25.6.2006]. Dostupné z: http://www.google.cz/search?q=ml%C3%A9k%C3%A1rny+obr%C3%
• Soubor:Cibulak.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 3.1.2007]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Cibulak.jpg
• Jablonecká bižuterie. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 18.4.2006]. Dostupné z: http://www.google.cz/search?q=bi%C5%BEuterie+jablonec&rlz=1R2RNRN_csCZ443&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=wefjUdKYA9HRsgaMhoCYDw&sqi=2&ved=0CE8QsAQ&biw=1116&bih=674#facrc=_&imgdii=_&
• Dřevozpracující průmysl. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 7.9.2011]. Dostupné z: http://www.google.cz/search?q=d%C5%99evozpracuj%C3%ADc%C3%AD+pr%C5%